

Výhodná smlouva. Ale ne pro vás. Pozor na podpis, varuje Kovanda

parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Vyhodna-smlouva-Ale-ne-pro-vas-Pozor-na-podpis-varuje-Kovanda-738769

Jiří Hroník

30.06.2023 4:44 | Rozhovor

Pravděpodobnost velkého poklesu cen energií v příštím roce je opravdu značná; i dodavatelé s tím kalkulují a proto podmiňují své atraktivní nabídky fixací. „V tomto turbulentním období by měli lidé postupovat s obzvláštním rozmyslem, neboť za dva, tři roky budou ceny velmi pravděpodobně o dost níže i v porovnání s dneškem. Člověk by se tak mohl uvázat na smlouvu, která se nyní jeví jako výhodná, ale v horizontu dvou tří let už zdaleka tak výhodná není,“ upozorňuje pro ParlamentníListy.cz Lukáš Kovanda, hlavní ekonom Trinity Bank.

[Sdílej](#)

Foto: Hans Štembera
Popisek: Ekonom Lukáš Kovanda

Na sociálních sítích si lidé vyměňují neblahé zkušenosti s aktuálně obdrženým vyúčtováním za energie, které je pro některé z nich vyšší i o desetitisíce korun oproti předchozím rokům. To se neprojevilo zastropování cen, které provedla vláda Petra Fialy?

V některých případech je to skutečně čtyřnásobek toho, nač byli lidé zvyklí. Zastropování i přesto, že bylo zavedeno, někdy nestačí na to, aby nedošlo k takto markantnímu zdražení, protože zkrátka ceny v loňském roce narostly dramaticky. Zejména ti lidé, kteří měli předtím poměrně nízké ceny energií, mohou nyní registrovat nárůsty v řádu stovek procent. Z toho pak plyne jejich rozčarování. Za celý letošní rok je ale třeba počítat s tím, že lidé budou platit dramaticky více. Situace by se ovšem měla významně zlepšit v příštím roce, kdy ceny energií určitě velmi citelně poklesnou, poněvadž už nyní pozorujeme – a pozorovali jsme i v minulých měsících – velký propad burzovních cen. V případě plynu je zlevnění v porovnání s loňským srpnem více než 90 procent. To se pak musí projevit v příštím roce. Mám na mysli ceny, které lidé platí na fakturách, a to v řádu desítek procent, 30-40 klidně.

Nejsou tedy namísto obavy, až v příštím roce skončí zastropování cen energií, že může být ještě hůř?

I když bude zastropování zrušené, budou ceny i přesto klesat, o to strach mít nemusíme. To, že v letošním roce budou ceny vysoké, se vědělo. To není nic nového, na to upozorňovala řada expertů koncem loňského roku. Je samozřejmě otázka, zda zastropování mohlo být velkorysejší, zda je to správná hranice. Ale vláda zvažovala také druhý aspekt, tedy z čeho bude zastropování platit. To jsou konec konců zase jenom peníze daňových poplatníků, sama žádné jiné peníze nemá. Kdyby to zastropování bylo na nižší úrovni, tak by to znamenalo větší zadlužení České republiky. Takže toto je třeba si říci. Peníze na stromech nerostou a velkorysejší zastropování by znamenalo třeba vyšší daně v budoucnu.

Co se dá koncovým odběratelům v těchto dnech poradit, pokud uzavírají nové smlouvy, pokud jim končí fixace a podobně?

V letošním roce zkrátka lidé musí zatnout zuby a skousnout vysoké ceny. Co se týče nadcházejícího období, tam je ve hře možnost změnit dodavatele energie, mohou si také u stávajícího změnit tarif nebo si mohou fixovat ceny energií. Ale v tomto turbulentním období by to měli dělat s obzvláštním rozmyslem, neboť ceny mohou jít opravdu velmi citelně dolů. Dodavatelé energií, protože také tuší, že ceny spadnou, by si rádi co největší počet zákazníků zafixovali za vyšších cen, aby je měli na dva, tři roky uvázané. Pokud lidé dostanou lákavou nabídku, která je atraktivnější než to, co nyní platí, tak by měli být obezřetní a neskočit na každou nabídku, která se zdá být výhodná, poněvadž nemusí být ani zdaleka tak atraktivní, jak budou ceny nízké třeba v příštím roce. Dodavatelé energií tu výhodnou nabídku podmiňují fixací na dva, na tři roky. Jenže za ty dva, tři roky budou ceny velmi pravděpodobně o dost níže i v porovnání s dneškem. Člověk by se tak mohl uvázat na smlouvu, která se nyní jeví jako výhodná, ale v horizontu dvou tří let už zdaleka tak výhodná není.

Pražská plynárenská rozeslala na jaře svým zákazníkům dopis, v němž oznamuje, že vzhledem k příznivější situaci na trhu energií snižuje od 1. května 2023 prodejní ceny zemního plynu u

produktu Standard. Zároveň nabízí nový produkt Sleva 11% 2022, díky kterému získá odběratel slevu z ceníku produktu Standard po dobu 3 let. Udělal jsem tedy dobře, že jsem na nabídku nereagoval a na tak dlouhou dobu se neuvázal?

Pokud by ta nabídka byla jen na letošní rok, tak by pro vás měla smysl. Pokud je podmíněna fixací na tři roky jako ve vašem případě, tak byste se zbytečně uvázal k platbě vyšších cen, než jaké budou realitou, a to výrazně vyšších cen. Proto samozřejmě dodavatelé svou nabídku takto podmiňují, poněvadž je to pro ně určitá jistota. Nakupovali za nějaké ceny a teď se obávají jejich propadu, nebo na tom chtějí jednoduše vydělat. V tomto období je třeba být dvakrát opatrnější než jindy, protože obvykle ceny energií zdaleka tak neskáčou jako nyní. Tohle je skutečně mimořádné, jak dochází k takovým cenovým výkyvům. To na jednu stranu otevírá možnost vydělat snadné peníze, ale na druhou stranu prodělat. Takže zákazníci by měli být obezřetní, aby zbytečně neprodělali.

Svědčí takový postup a obchodní politika dodavatelů jednoznačně o tom, že příští rok půjdou ceny určitě nezanedbatelně dolů?

Je to signál, že pravděpodobnost velkého poklesu cen je opravdu značná a že i dodavatelé s tím kalkulují, a proto podmiňují své atraktivní nabídky právě fixací.

Ceny plynu pro domácnosti se loni ve druhém pololetí v České republice podle Eurostatu zvýšily meziročně nejvíce ze všech zemí Evropské unie, a to až o 231 procent. U elektřiny byl růst druhý nejvyšší ze zemí EU a šlo o navýšení až o 97 procent. Tuto informaci ostře napadl a zpochybňoval premiér Petr Fiala. Nezaznamenal jsem ale po jeho výstupu, že by Eurostat cokoli na svých datech změnil. Proč jsme se takto vymykali cenám ostatních členských zemí?

Jedno je věc metodiky, to skutečně bylo napadeno právě i premiérem. Nemyslím si, že to napadení je úplně opodstatněné, respektive možná v některých případech skutečně cenové nárůsty takové nebyly, ale to, že byly markantní v poměru k dalším zemím, je nabíledni. To souvisí jednak s nízkými cenami plynu před invazí Ruska na Ukrajinu, kdy byla Česká republika takřka stoprocentně závislá na ruském plynu. A ten byl levnější. To, že jsme odebírali levný ruský plyn v takové míře, vedlo k tomu, že ceny byly pro nás příznivé. Ale pak došlo k tomu skoku. A protože my jsme skákali z relativně nízké úrovně cen, tak ten skok byl procentuálně vyšší než ve všech jiných zemích. Nyní je to dražší zajistit tolik plynu z jiných destinací, než je Rusko, odkud už vůbec nedovážíme. A to se samozřejmě projevilo v cenovém nárůstu.

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.

ODS

předseda vlády

Ten už by měl být tedy na nějakou dobu minulostí a vyhlížet můžeme nižší ceny. Jak by měly vypadat?

Hlavně je třeba říct, že plynu se týká zejména to dramatické zlevnění. V tuto chvíli domácnosti registrují ceny, které se odvíjely na burzách v loňském roce. Ale dnes už jsou ceny na burzách o dost nižší, a to znamená, že i ceny na fakturách pro domácnosti citelně klesnou. Ano, došlo k určitému přechodnému velkému skoku v cenách, ovšem je třeba počítat s tím, že podle všech indicií, které máme, to byla přechodná záležitost, takže v příštím roce ceny

opravdu výrazně klesnou. Určitě ne na úroveň před válkou, ale zase už to bude na takové úrovni, že domácnosti si toho všimnou v pozitivním smyslu slova. To znamená, že pocítí skutečně výrazné zlevnění energií.

Jak by mohlo ceny energií ovlivnit zestátnění ČEZ? A dojde k němu, nebo zůstane jen v rovině spekulací?

To je věc politického rozhodnutí. Důvodem pro to určitě nejsou ceny, protože ty jsou ošetřeny, a jak jsme si řekli, v příštím roce klesnou. Ale důvodem může být to, že stát by měl postavit další jaderné bloky a menšinoví akcionáři ČEZ to nechtějí, protože se jim to zdá jako příliš nákladná investice. Kdyby ČEZ byl v rukou státu, tak se na to samozřejmě nikoho ptát nemusí. Tohle je důvod, proč vláda míní zestátnit ČEZ. Nicméně i toto lze řešit bez zestátnění, například poskytnutím státní garance.

Mgr. Karel Haas

ODS

poslanec

Sněmovna se bude zabývat návrhem zákona o přeměnách obchodních společností a družstev, který je známý jako lex ČEZ. Vláda v něm totiž navrhla takové úpravy, které by jí měly zjednodušit chystanou transformaci energetické polostátní firmy ČEZ. Zpravodajem k němu je poslanec ODS a člen ústavně právního výboru Karel Haas, který přiznal, že jako právník má pochybnosti, zda návrh je v souladu s českým ústavním právem. Jak tento záměr Fialova kabinetu hodnotíte?

Zestátnění ČEZu by byl krok špatným směrem ve chvíli, kdy se ceny energií pomalu, ale jistě vracejí k normálu a nepředstavují výhledově nějaký zásadní sociální problém. Takže by vláda od tohoto záměru měla spíš upustit. Ale ona si naopak připravuje půdu pro zestátnění, protože se snaží si zlepšit podmínky pro to, aby se mohla zbavit menšinových akcionářů. Je otázka, zda to projde Sněmovnou, protože už i ze stran vládní koalice, konkrétně z ODS, se ozývají nesouhlasné hlasy, které zpochybňují, že je to vůbec legální, když vláda chce snížit počet hlasů nutných na to, aby mohli být vytěsněni ti menšinoví akcionáři, na 5 procent valné hromady, která by ovšem byla usnášeníschopná při dvou třetinách účasti. To teoreticky znamená, že už i nějakých 51 procent akcionářů ČEZu by mohlo rozhodnout o vytěsnění. A tohle samozřejmě stačí státu, který má 70 procent, takže by potom mohl pohodlně rozhodnout o tom, že chce celý ČEZ zestátnit a nemusel by vůbec hledět na názor menšinových akcionářů.

Jaké dopady by takové rozhodnutí vlády mohlo mít?

Vytvořilo by to velmi nebezpečný precedens. Jednak by to otřásl ČEZem na kapitálovém trhu a česká burza stojí a padá s ČEZem. Jednak by to také vyslalo špatný signál o ochraně investorských práv v České republice, protože vytěsnit menšinové akcionáře při legislativě, která otevírá dveře k tomu, aby stačilo jen 51 procent, je velice podivné. Ústavní soud svými dřívějšími výnosy posvětil vytěšňování, které se týkalo 10 procent akcionářů. Jestliže 90 procent bylo pro vytěsnění a těch 10 procent byli ti vytěšňování, tak to má smysl, protože část, která má být vytěsněna, je relativně malá. Ovšem vytěšňovat, když máte 51 procent, což by nová legislativa umožnila, vytěšňovat 49 procent, to už je opravdu něco, co patří spíše do banánové republiky, a ne do České republiky. To musí být ošetřeno úplně jinak. Také v okolních zemích není žádná, kde by takhle nízký podíl hlasů k vytěsnění stačil. Pro takový krok je ve

vyspělých zemích potřeba daleko většího podílu hlasů. Česká republika tím, že tento podíl chce snížit, se vydává úplně jiným směrem, než kde v současné době stojí vyspělé západní ekonomiky.

Psali jsme:

[Peksa \(Piráti\): ČEZ? Malá domů? Nebezpečný politický hazard s důvěrou veřejnosti](#)

[Alena Vitásková: Měsíční fakturace elektřiny a plynu pro domácnosti](#)

[„Zaplatíme Němcům za plyn víc. Oni si to zaslouží.“ A ozval se křik](#)

[Ukrajinské osoby, základna v Polsku, jachta jménem Andromeda. Novinky vyšetřování výbuchu Nord Streamu](#)

Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžítým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

123 - 4175230287/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Redakci PL můžete podpořit i zakoupením předplatného.
Předplatitelům nezobrazujeme reklamy.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete.
Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

reklama

Článek obsahuje štítky

ceny , ČEZ , elektřina , energie , Fiala , Haas , plyn , Kovanda ,
zastropování , zestátnění

autor: **Jiří Hroník**

Mgr. Jana Zwyrtek Hamplová byl položen dotaz

Velkorysé přijímání migrantů

Můžete definovat hranici, kde začíná velkorysé přijímání migrantů? A jaký je váš názor na přijímání migrantů z Ukrajiny? Ty mají totiž dost podobnou kulturu jako my. A není to i tak, že nás migranti z jiných kultur mohou i obohatit, jako tomu bylo v historii? Víte, mě přijde ohrožující nejvíc to, že...

Odpověď na tento dotaz zajímá celkem čtenářů: 2

Další články z rubriky

15:00 „To si může strčit...“ Vyoral sekl prezidenta. Ale pak pokračoval

PÁTEČNÍ ZÚČTOVÁNÍ TOMÁŠE VYORALA „Zní to nemožně. Ale udělali ze sebe ještě větší kašpary.“ Tak hodn...

13:05 Hanebné. Nejen že je to málo. Ale dostanou jenom někteří. Šafránková nemá z Jurečky radost

4:44 Výhodná smlouva. Ale ne pro vás. Pozor na podpis, varuje Kovanda

15:05 To nebyl Senát. To byl Vystrčil. Senátorka Chalánková pátrala, přišlo překvapení

19:20 Kratom. Málo známá droga, kterou si klidně koupí i dítě. Ale má zastánce

11:53 „Rozhodnou-li se USA bombardovat Bělehrad jako v roce 1999...“ Dohoda s Amerikou: Dopady